Mazkur to‘plamda Toshkent tibbiyot akademiyasining “Klinik laborator diagnostikada innovatsion texnologiyalardan foydalanish, muammolar va yechimlar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari kiritilgan.

To‘plamga kiritilgan materiallarning mazmuni va sifatiga muallif(lar) javobgar hisoblanadi.

Toshkent – 2023

Created with Icecream PDF Editor.
Upgrade to PRO to remove this message.

Raximberganov S.R., Raximova F.B. Klinik laborator diagnostika va informatika texnologiyalari uyg‘unlashuvi-zamon talabi ……	**354**
Saidov A.B., Madolimov A.M. Donor qonining yaroqsizlik sabablarini o‘rganish	**355**
Saidov.A.B., Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A., Shomansurova G.E. Qon komponentlarida bioximik ko‘rsatkichlar laborator tashxisi ….	**357**
Saidvaliev F.S., Subxanova A.X. Migren va zo‘riqish bosh og‘rig‘i bilan tashxislangan bemorlarda depressiya darajasini aniqlash ……..	**358**
Saidvaliyev F.S, Subxanova A.X “Migren Pro” mobil ilovasini migren tashxisi qo‘yilgan bemorlarda samaradorligini baholash ……	**359**
Samatova L.D., Bobojonova Sh.D. Donorlarda gemotransmissiv torch infeksiyalar	**359**
Samatova M.G‘. Vitamin B_{12} laborator tahlili va klinik ahamiyati	**362**
Sayfutdinova.Z.A., Yodgorova K.P. Ayollar salomatligi uchun qondagi temirning ahamiyati ……..	**363**
Sayfutdinova Z.A., Yodgorova K.P. Ayollarda gemoglobin darajasini aniqlash ahamiyati ……...	**364**
Sayfutdinova Z.A., Valijonova M.S. Homiladorlik davrida toksik gepatit kechishining ahamiyati ……	**366**
Sayfutdinova Z.A., Hidoyatova M.D. Laboratory diagnostics of salts in urine analysis ……...	**367**
Sayfutdinova Z.A., Khidoyatova M.D. Normative indicators of urine analysis ……	**369**
Sayfutdinova Z.A., Xidoyatova M.D. Peshob tuzlarining laborator diagnostikasi ……	**370**
Sayfutdinova Z.A., Xidoyatova M.D. Laboratoriyada vakutaynerlar-dan foydalanish ……	**371**
Sayfutdinova Z.A. Peshobni tayyorlashning umumiy qoidalari ……...	**373**
Sayfutdinova Z.A. Zimnitskiy sinamasi uchun ko‘rsatmalar ……...	**375**
Sayfutdinova Z.A., Xidoyatova M.D. Ikki va uch stakanli sinamalar …	**376**
Sayfutdinova Z.A. Peshobdagi diastaza va shaklli elementlar miqdorini o'rganish uchun yig‘ish ……	**378**
Sayfutdinova Z.A. Peshobdagi diastaza va shaklli elementlar miqdorini o'rganish uchun yig‘ish ……	**379**
Sayfutdinova Z.A. Reberg sinamasi uchun peshob yig‘ish va saqlash qoidalari ……...	**381**

Icecream PDF Editor.

4. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

5. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: elektron o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: study guide. Tashkent, 2023

7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: electronic study guides. Tashkent, 2023

8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: study guide. Tashkent, 2023.

9. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Klinik laborator tahlillar uchun biologik material olish qoidalari: o‘quv - uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2023.

10. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Peshobning klinik laborator tahlili: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 49 b.

REBERG SINAMASI UCHUN PESHOB YIG‘ISH VA SAQLASH QOIDALARI

Sayfutdinova Z. A.
Toshkent tibbiyot akademiyasi

1926 yilda daniyalik fiziolog Pol Reberg (Poul Christian Brandt Rehberg) (1895-1989) buyraklar tomonidan ekzogen kreatinin klirensi bo'yicha glomerulyar filtratsiya tezligini o'rganish usulini taklif qildi. Biroq, amaliy foydalanish bilan tavsiya etilgan usul kreatininni tashqaridan tomir ichiga yuborish zarurati bilan bog'liq muayyan qiyinchiliklarni keltirib chiqardi. Shunga qaramay, ilm-fanning yanada rivojlanishi qon plazmasidagi kreatinin kontsentratsiyasi deyarli doimiy qiymat ekanligini va sezilarli tebranishlarga duch kelmasligini aniqladi. Ushbu kashfiyotga asoslanib, 1936 yilda sovet terapevti E. M. Tareev (1895-1986) endogen ("o'z") kreatinin klirensi bo'yicha glomerulyar filtratsiya tezligini aniqlashni taklif qilib, Reberg usulini takomillashtirdi. Shunday qilib, qon plazmasidagi endogen kreatinin kontsentratsiyasini o'rganish va tomir ichiga (ekzogen) kreatininni rad etish orqali Tareev ilgari mavjud bo'lgan texnikani ancha soddalashtirdi.

Namuna olish uchun qon va peshobni tekshirish uchun olinadi. Ushbu usul bo'yicha muvaffaqiyatli tadqiqotni o'tkazishning asosiy va muhim sharti peshob to'plangan vaqtni qat'iy hisobga olishdir. Hozirgi vaqtda ushbu protsedurani bajarish uchun uchta variant mavjud: Birinchisi, klinik amaliyotda eng ko'p ishlatiladigan, eng informatsion: siydik ikki soatlik porsiya shaklida yig'iladi, ularning har birida daqiqali diurez va kreatinin kontsentratsiyasi aniqlanadi, glomerulyar filtratsiya tezligining ikkita ko'rsatkichi olinadi. Ikkinchi variant kamroq qo'llaniladi: endogen kreatininning o'rtacha klirensi siydikning kunlik miqdorida aniqlanadi. Glomerulyar filtratsiyaning kunlik ritmini o'rganish uchun asosan ilmiy maqsadlarda ishlatiladigan uchinchi variant: siydik ikki (masalan, 8 soatdan 20 soatgacha va 20 soatdan 8 soatgacha) yoki undan ko'p qismlarga

Icecream PDF Editor.

bo'linadi.kunduzi va kechasi. Uchala variantda ham plazmadagi kreatinin kontsentratsiyasini aniqlash uchun tomirdan qon olinadi.

Siydik bir kun ichida (24 soat) to'planadi. Suv va oziq-ovqat rejimi odatiy holdir. Kechasi siydikni yig'ish uchun idishlarni ichkaridan qaynoq suv bilan yuvish, ag'darish va ertalabgacha qog'oz yoki paxta peçete qo'yish kerak. Ertalab uyqudan keyin hojatxonaga siyish kerak. Keyin barcha siydik 24 soat davomida to'planadi (shu jumladan ertasi kuni ertalab xizmat qilish!). Kun davomida psixo-emotsional stresslardan, jismoniy faoliyatdan qochish kerak, fizioterapevtik muolajalar, fizioterapiya mashqlari va rentgen tekshiruvlarini o'tkazish mumkin emas. Balandlik va vaznni o'lchash va tahlil shakliga kiritish uchun ushbu ma'lumotlarni qo'riqchi hamshiraga etkazish kerak. Ertalab kuniga to'plangan siydik aralashtiriladi va siydikni yig'ish uchun maxsus idishga taxminan 100 ml olinadi. Yig'ilgan tahlil va yo'llanma qo'riqchi hamshiraga topshiriladi. Xuddi shu kuni, protsedura xonasida bo'sh qoringa tomirdan qon topshiring.

Reberg testi (glomerulyar filtratsiya darajasi) buyrak faoliyatini baholash uchun mo'ljallangan testdir. Bu glomerulyar filtratsiya tezligini ko'rsatadi – buyraklar (aniqrog'i buyrak glomeruli) tomonidan bir daqiqada qancha qon filtrlanadi.

Kreatinin-bu mushaklarning normal ishlashi paytida parchalanish mahsuloti bo'lgan, ya'ni hayot jarayonida tanada ishlab chiqariladigan moddadir. Kreatinin buyraklar tomonidan ham filtrlanadi va deyarli qonga qaytmaydi, balki siydik bilan chiqariladi. Buyraklar bir daqiqada kreatinindan xalos bo'lishi mumkin bo'lgan qon miqdori kreatinin klirensi deb ataladi. U maxsus formula bo'yicha hisoblanadi, unda qon zardobidagi kreatinin kontsentratsiyasi va kuniga to'plangan siydikdagi kreatinin kontsentratsiyasi qiymatlari almashtiriladi.

Saqlash qoidalari. 1,5–2 soatdan ko'p bo'lmagan vaqt davomida va har doim salqin joyda, -5 -18°S haroratda saqlash mumkin. Xona haroratida saqlangan peshob tahlil qilish uchun yaroqsiz. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarda peshob to'plash uchun dorixonada sotib olinishi mumkin bo'lgan steril peshob paketlari ishlatiladi. Aks holda, bolalar uchun qoidalar kattalar bilan bir xil.

namuna muzlatgichga 6 soatdan ko'p bo'lmagan muddatga joylashtiriladi va keyin tadqiqot o'tkaziladi. Istisno tariqasida peshobni muzlatgichda 2° – 4°C haroratda saqlashga ruxsat beriladi (lekin muzlashga olib kelmaydi) 1 kun davomida.

Адабиётлар.

1. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.

2. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: электрон ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.

3. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Клиник лаборатор таҳлиллар учун биологик материал олиш қоидалари: ўқув - услубий қўлланма. Тошкент, 2023.

4. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

5. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: elektron o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

Icecream PDF Editor.

6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: study guide. Tashkent, 2023

7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: electronic study guides. Tashkent, 2023

8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: study guide. Tashkent, 2023.

9. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Klinik laborator tahlillar uchun biologik material olish qoidalari: o‘quv - uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2023.

10. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Peshobning klinik laborator tahlili: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 49 b.

BEMORNI UMUMIY TAHLIL UCHUN BALG'AM YIG'ISHGA TAYYORLASH

Sayfutdinova Z. A.
Toshkent tibbiyot akademiyasi

Umumiy klinik tadqiqotlar uchun balg'amni ertalab va och qoringa yo'talish paytida keng tomoq va vintli qopqoqli maxsus tibbiy idishda to'plash tavsiya etiladi. Og'iz bo'shlig'ining balg'am bilan aralashishini oldini olish uchun yo'talishdan oldin og'iz bo'shlig'ini tozalash amalga oshiriladi – tishlarni yuvish, og'iz va tomoqni qaynatilgan suv bilan yuvish kerak. Balg'am bemor tomonidan chuqur yo'tal orqali mustaqil ravishda yig'iladi.

Sifatli tahlil qilish uchun kamida 5 ml to'plash kerak. Maxsus steril idishda balg'am to’planadi. Yo'tal bilan ajralib turadigan balg'amni yig'ish kerak!

Balg'amni yig'ishdan oldin og'iz va tomoqni suv bilan yaxshilab chayish kerak. Balg'amni ovqatdan oldin va suv ichishdan oldin, dori-darmonlarni qabul qilmasdan, tishlarini cho'tka bilan yuvmasdan olish kerak (cho'tka shilliq qavatiga shikast yetkazishi mumkin, keyin balg'amda qon shaklli elementlari bo'lishi mumkin.

Umumiy klinik tadqiqotlar uchun 1 balg'amni ertalab va och qoringa yo'talish paytida keng tomoq va vintli qopqoqli maxsus tibbiy idishda to'plash tavsiya etiladi. 2 og'iz bo'shlig'ining balg'amga aralashishini oldini olish uchun tomoqni yo'talishdan oldin og'iz bo'shlig'ini tozalash amalga oshiriladi – tishlarni yuvish, og'iz va tomoqni qaynatilgan suv bilan yuvish kerak.

Og'iz bo'shlig'ini qayta tozalshdan so'ng, bemor ochiq deraza qarshisidagi stulga o'tirishi kerak. 2 marta chuqur nafas olinadi. 3-nafasda o'pka havo bilan to'ldirish uchun stuldan turiladi va shundan so'ng darhol kuch bilan o'pkadan havoni keskin chiqarib tashlanadi, shunda diafragma o'pkani siqib chiqaradi. Bunday jarayon tabiiy yo'talni keltirib chiqaradi.

Balg'am namunalari odatda Moraxella catarrhalis, Mycobacterium tuberculosis, Streptococcus pneumoniae va Haemophilus influence kabi infektsiyalar uchun tahlil qilinadi. Balg'amda boshqa patogenlar, shu jumladan OIV aniqlanishi mumkin. Bundan tashqari, balg'am namunalari o'pka saratonini aniqlashda yoki surunkali yallig'lanishni baholashda foydalidir.Namunani

Icecream PDF Editor.